

Examen VMBO-BB
2005

tijdvak 1
donderdag 2 juni
9.00 – 10.30 uur

ECONOMIE CSE BB

Naam kandidaat _____ Kandidaatnummer _____

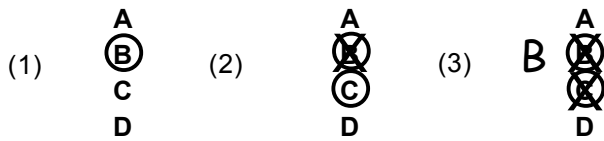
Beantwoord alle vragen in dit opgavenboekje.

Dit examen bestaat uit 34 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 41 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten maximaal behaald kunnen worden.

● **Meerkeuzevragen**

- Omcirkel het goede antwoord (voorbeeld 1).
- Geef verbeteringen aan volgens de voorbeelden 2 of 3.

VAN HUIS NAAR DE SNOEPFABRIEK

Jan en Petra zijn 20 jaar getrouwd en hebben samen twee kinderen. Jan is 24 jaar in dienst als metselaar bij een bouwonderneming. Petra heeft altijd voor het huishouden en de kinderen gezorgd.

- 1p ● 1 Welke van de onderstaande stellingen is juist?
- A Jan en Petra verrichten allebei betaalde arbeid.
 - B Jan en Petra verrichten allebei onbetaalde arbeid.
 - C Jan verricht betaalde arbeid en Petra verricht onbetaalde arbeid.

- 1p ● 2 De kinderen zijn nu 16 en 18 jaar. Petra wil nu buitenshuis gaan werken. Petra gaat een betaalde baan zoeken. Wat is hiervan het gevolg?
- A De vraag naar arbeid neemt af.
 - B De vraag naar arbeid neemt toe.
 - C Het aanbod van arbeid neemt af.
 - D Het aanbod van arbeid neemt toe.

Petra gaat solliciteren en vindt een baan als inpakster bij een snoepfabriek. Voor dit werk heeft Petra geen diploma nodig. Ze krijgt een contract van 1 september 2004 tot 1 maart 2005 met een proeftijd van één maand.

- 2p ○ 3 Hieronder staan twee uitspraken.
→ Vul een kruisje in op de goede plaats.

	juist	onjuist
Petra gaat ongeschoolde arbeid verrichten.	☐	☐
Petra heeft een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd.	☐	☐

Petra zal € 10,18 bruto per uur gaan verdienen. Ze werkt 4 dagen per week van 9.00 uur tot 15.30 uur. Van 12.30 uur tot 13.00 uur heeft ze pauze. De pauze wordt niet doorbetaald.

- 1p ○ 4 → Hoeveel bedraagt het brutoloon van Petra per week?
Geef de berekening.

.....
.....
.....

- 1p ○ 5 Petra verdient bruto € 1.061,08 per maand. Na diverse verrekeringen blijft het zogenaamde tabelloon over. Dat bedraagt € 1.044,07.
In onderstaande tabel kun je aflezen hoeveel Petra aan loonheffing moet betalen. Bij een tabelloon tussen twee bedragen in, moet je het laagste bedrag nemen.

Tabelloon Loonheffing

1026,00	130,08
1030,50	131,00
1035,00	132,00
1039,50	132,91
1044,00	133,91
1048,50	134,83
1053,00	135,75
1057,50	136,75
1062,00	137,65
1066,50	138,66

- Hoeveel loonheffing wordt er bij Petra ingehouden?
Lees dit af uit de tabel.

.....

Over het jaar 2004 zijn de volgende gegevens verzameld:

	Petra	Alle 36 werknemers samen
hoeveelheid verpakt snoep	1.231,20 kilogram	128.000 kilogram
hoeveelheid verpakt snoep per uur		144 kilogram
aantal uren	342 uren	32.000 uren

- 1p ○ 6 → Hoeveel kilogram snoep heeft Petra in 2004 gemiddeld per uur verpakt? Geef de berekening. Geef het antwoord in 1 decimaal.

.....
.....
.....

.....
De loonkosten van Petra waren in 2004 € 4.752,58.
1p ○ **7** → Hoeveel bedroegen de loonkosten van Petra in 2004 per kilogram snoep? Geef de berekening.

.....
.....
.....

De directie van de snoepfabriek overweegt om een aantal verpakkingsmachines te kopen. Eén machine kan per uur 16 kilogram snoep verpakken. Elke machine wordt bediend door één werknemer.
1p ○ **8** → Als Petra de machine bedient, hoeveel bedragen dan de loonkosten van Petra in 2004 per kilo snoep? Geef de berekening.

.....
.....
.....

Een verpakkingsmachine kan 4.000 uur per jaar draaien.
2p ○ **9** → Hoeveel verpakkingsmachines zal de directie moeten kopen als elk jaar 128.000 kilogram snoep verpakt moet worden? Geef de berekening.

.....
.....
.....
.....

1p ○ **10** → Waarom zal de directie van de snoepfabriek de verpakkingsmachines willen aanschaffen?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

EEN EENMANSZAAK

Kimberley is kapster en gaat een herenkapsalon beginnen.

- 2p ○ 11 De volgende uitspraken gaan over het hebben van een eenmanszaak.
→ Geef aan of de uitspraak juist of onjuist is.

	juist	onjuist
Je hebt de zekerheid van een vast inkomen.	☐	☐
Je kunt je eigen werktijden kiezen.	☐	☐
Je bent automatisch via het ziekenfonds verzekerd.	☐	☐
Je hebt recht op vakantiedagen.	☐	☐

- 1p ● 12 Kimberley is een topstyliste. Zij heeft het diploma 'Allround kapper en Filiaalbeheer' behaald. Kimberley kan zelfstandig gespecialiseerde werkzaamheden uitvoeren. Van welk niveau is het diploma van Kimberley?
- A MBO niveau 1
 - B MBO niveau 4
 - C VMBO Basisberoepsgerichte leerweg
 - D VMBO Kaderberoepsgerichte leerweg

- 1p ● 13 Wat is bij een herenkapsalon de belangrijkste productiefactor?
- A arbeid
 - B kapitaal
 - C natuur

- 1p ● 14 De haarmode verandert steeds. Wat moet Kimberley daarom doen?
- A zich laten bijscholen
 - B zich laten herscholen
 - C zich laten omscholen

Kimberley verdient haar geld met het knippen van mensen en de verkoop van haarverzorgingsproducten. Kimberley maakt ook zelf shampoo. Deze shampoo verkoopt goed.

- 1p ● 15 Geef een omschrijving van Kimberley's economische activiteiten.
- A Kimberley produceert alleen diensten.
 - B Kimberley produceert alleen goederen.
 - C Kimberley produceert goederen en diensten.

In de zaak van Kimberley hangt het volgende bord.

Knippen € 20

- 1p ● 16 De prijs inclusief BTW voor het knippen is € 20. Wat zijn andere omschrijvingen voor deze prijs?
- A consumentenprijs en kostprijs
 - B consumentenprijs en winkelprijs
 - C kostprijs en winkelprijs

- Op een dag heeft Kimberley tien mensen geknipt.
 Ook heeft zij drie flessen shampoo verkocht voor € 8 per stuk.
- 1p ○ 17 → Hoeveel euro bedragen de ontvangsten van Kimberley op deze dag?
 Geef de berekening.

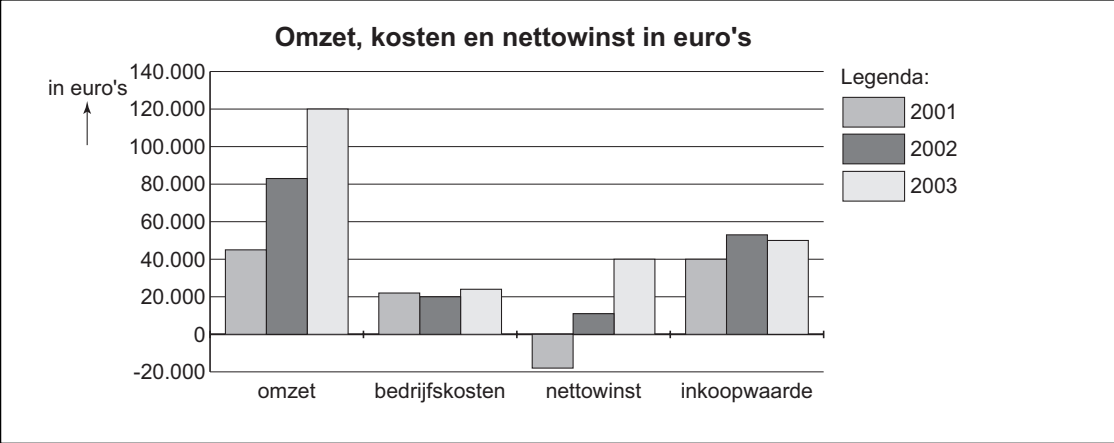
.....

.....

.....

SPECIAL BIKES

SPECIAL BIKES is een rijwielhandel. De boekhouder van SPECIAL BIKES heeft de volgende gegevens over de jaren 2001, 2002 en 2003 verzameld (zie onderstaande grafiek).

- 1p ○ 18 → Hoe groot was de omzet van Special Bikes in 2003?

.....

SPECIAL BIKES heeft verschillende soorten bedrijfskosten. Een aantal daarvan staat hieronder vermeld:

- A huisvestingskosten
- B loonkosten
- C in- en verkoopkosten

- 2p ○ 19 → Schrijf hieronder op tot welke soort bedrijfskosten de hieronder vermelde kosten horen. Schrijf de letter op die voor de bedrijfskosten staat.

Het verbruiken van elektriciteit is een voorbeeld van

Het drukken van reclamefolders is een voorbeeld van

Het salaris van de boekhouder is een voorbeeld van

In 2005 wil SPECIAL BIKES het bedrijf naar een ander gebouw verplaatsen.
De nieuwe vestiging heeft een aantal voordelen ten opzichte van de oude vestiging.

- 2p ○ 20 → Welke van onderstaande voordelen houden verband met technologische ontwikkelingen?

	ja	nee
De parkeerplaats bij het gebouw is groter.	☐	☐
Het gebouw is aangesloten op een nieuw type telefoonkabel.	☐	☐
Het gebouw staat vlakbij een woonwijk waar veel gezinnen wonen.	☐	☐
Het bedrijf krijgt de beschikking over een eigen website.	☐	☐

Bekijk onderstaande tabel van SPECIAL BIKES.

2004	
omzet	€ 140.000
inkoopwaarde	€ 55.000
brutowinst	
bedrijfskosten	€ 40.000
nettowinst	€ 45.000

SPECIAL BIKES verwacht dat in 2005 de omzet met 3,2% zal toenemen ten opzichte van 2004.

- 1p ○ 21 → Hoeveel is de verwachte omzet in 2005?
Geef de berekening.

.....

.....

.....

SPECIAL BIKES heeft de verwachtingen bijgesteld. Zie onderstaande tabel.
De inkoopwaarde in 2005 zal naar verwachting gelijk zijn aan de inkoopwaarde in 2004.

2004		2005	
omzet	€ 140.000	omzet	€ 147.000
inkoopwaarde	€ 55.000	inkoopwaarde	
brutowinst		brutowinst	
bedrijfskosten	€ 40.000	bedrijfskosten	€ 45.000
nettowinst	€ 45.000	nettowinst	

- 2p ○ 22 → Hoeveel is de verwachte nettowinst voor 2005? Geef de berekening.

.....

.....

.....

WAT DOEN ONZE 'BUREN'?

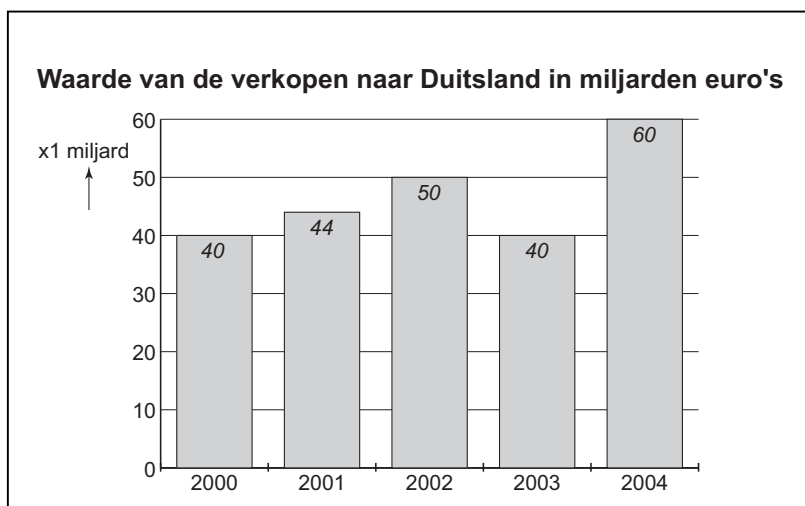
Bekijk onderstaand bericht.

Verkoop naar Duitsland neemt toe

De economie in Duitsland groeit weer. De afzet van Nederlandse producten naar Duitsland is daardoor het laatste kwartaal gestegen.

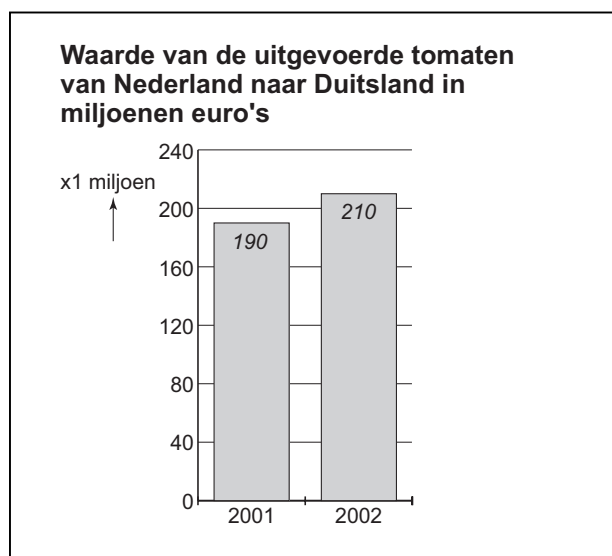
- 1p ● **23** Wat is het gevolg van de gestegen afzet van Nederlandse producten?
- A De productie in Nederland blijft gelijk.
 - B De productie in Nederland neemt af.
 - C De productie in Nederland neemt toe.
- 1p ● **24** Wat is het gevolg van de gestegen afzet naar Duitsland voor de werkloosheid in Nederland?
- A De werkloosheid in Nederland blijft gelijk.
 - B De werkloosheid in Nederland neemt af.
 - C De werkloosheid in Nederland neemt toe.

Bekijk onderstaande grafiek.

- 1p ● **25** Hoeveel procent is de waarde van de verkopen naar Duitsland in 2004 hoger dan in 2002?
- A 10%
 - B 16,7%
 - C 20%
 - D 50%
- 1p ● **26** De waarde van de verkopen naar Duitsland is in 2003 vergeleken met 2002 gedaald. Wat zal daar de oorzaak van zijn geweest?
- A Duitsers consumeren meer producten uit Nederland.
 - B Duitsers consumeren minder producten uit Nederland.
 - C Nederlanders consumeren meer producten uit Nederland.
 - D Nederlanders consumeren minder producten uit Nederland.

Bekijk onderstaande grafiek.

Tomaten zijn een belangrijk exportproduct van Nederland. De waarde van de geëxporteerde tomaten naar Duitsland is in 2002 in vergelijking met 2001 gestegen. De hogere prijs van de tomaten heeft geleid tot een waarde­stijging van € 30 miljoen.

- 1p ● **27** Wat betekent dat voor de afzet van de geëxporteerde tomaten naar Duitsland? De afzet van geëxporteerde tomaten in 2002 naar Duitsland is ten opzichte van 2001
- A** gedaald.
 - B** gelijk gebleven.
 - C** gestegen.

“Een tomatenkweker zegt: Als de aardgas­prijs stijgt, komen we in problemen.” Een collega van hem zegt: “Ja, dan zullen de Duitsers minder Nederlandse tomaten kopen.” Deze collega gebruikt daarbij de volgende drie tussen­stappen:

- 1 De verkoopprijs van tomaten zal stijgen.
- 2 De Nederlandse tomatenkwekers kunnen minder goed concurreren.
- 3 De tomatenkwekers hebben meer kosten.

- 1p ● **28** Zet deze tussen­stappen in de juiste volgorde, zodat deze de gedachtegang van de collega goed weergeven.
- A** De aardgas­prijs stijgt. >1>2>3> De Duitsers zullen minder Nederlandse tomaten kopen.
 - B** De aardgas­prijs stijgt. >2>3>1> De Duitsers zullen minder Nederlandse tomaten kopen.
 - C** De aardgas­prijs stijgt. >3>2>1> De Duitsers zullen minder Nederlandse tomaten kopen.
 - D** De aardgas­prijs stijgt. >3>1>2> De Duitsers zullen minder Nederlandse tomaten kopen.

Nederlandse tomaten zijn minder in trek bij de Duitsers. De Duitsers geven nu meer de voorkeur aan tomaten uit Marokko.

1p ○ 29 → Wat kan daar de oorzaak van zijn?

.....

.....

.....

.....

MALI

Mali is een ontwikkelingsland in Afrika.

Hieronder staat een aantal kenmerken van ontwikkelingslanden en van westerse landen.

2p ○ 30 → Welke twee kenmerken horen bij ontwikkelingslanden?
Zet een kruisje in het juiste vakje.

	wel kenmerk	geen kenmerk
grote bevolkingsgroei	☐	☐
ondervoeding	☐	☐
lage kindersterfte	☐	☐
goede gezondheidszorg	☐	☐

Bekijk onderstaande tabel.

Kerngegevens van Mali 2002

Inwoneraantal	11 miljoen
Totaal inkomen	€ 3 miljard
Buitenlandse schuld	€ 2,5 miljard
Belangrijkste exportproduct	Katoen
Analfabetisme	67 procent

1p ○ 31 → Hoeveel mensen in Mali konden in 2002 niet lezen of schrijven? Geef de berekening. Geef je antwoord in miljoenen inwoners en rond af op 2 decimalen.

.....

.....

.....

.....

1p ○ 32 → Hoeveel bedroeg het inkomen per inwoner in Mali in 2002?
Geef de berekening.

.....
.....
.....
.....

1p ○ 33 → Hoeveel bedroeg in 2002 de buitenlandse schuld in procenten van het totaal inkomen van Mali? Geef de berekening.

.....
.....
.....
.....

1p ● 34 Sommige rijke landen willen Mali helpen.
Op welke manier kunnen zij hulp bieden voor de **lange termijn**?
A door middel van giften bij acties
B door middel van hulp bij verbetering van de landbouw
C door middel van noodhulp zoals het sturen van voedsel